

Nom de la llicenciatura

Periodisme

Curs

1995-1996

Denominació oficial de l'assignatura

Periodisme Especialitzat I

Codi

20739

Nombre de crèdits

10

Semestre

2on.

Professora responsable

Mar Fontcuberta

Objectius

Proporcionar als alumnes la teoria i la pràctica necessàries per analitzar el món de l'especialització periodística en una àrea de coneixement concreta i perquè s'hi puguin desenvolupar.

Temari

PROGRAMA DE PERIODISME ESPECIALITZAT EN L'AREA DE SOCIETAT

PART PRIMERA

1.- Concepte, àmbit i contetualització de la IPE (informació periodística especialitzada)

La IPE, nova estructura informativa. L'especialització del coneixement les societats avançades. La informació especialitzada en la societat de la informació. La crisi d'audències. Noves demandes socials i nous mitjans. Objectius i límits de la IPE. Coneixement científic, coneixement vulgar. Cicles d'especialització del coneixement. Especialització versus comunicació.

2.- Models d'anàlisi sistèmica i de comunicació especialitzada

Els tres nivells de comunicació especialitzada. Primer nivell: especialistes d'una determinada matèria; segon nivell: especialistes d'un àrea de coneixement; tercer nivell: especialistes en diverses matèries i àrees de coneixement. Els quatre nivells d'anàlisi sistèmica: l'intraindividual, l'interpersonal, l'organitzatiu i el macrosocial.

3.- Les àrees d'especialització

Vertebració de la IPE en àrees d'especialització. Descripció i anàlisi de les àrees. Elements definidors d'una d'IPE: a) Coherència temàtica; b) tractament específic de la informació; c) fonts especialitzades, i d) periodistes especialitzats. Construcció del temari i de l'agenda en cada àrea d'especialització. Relació entre diverses àrees d'especialització. Els temes transversals. Descripció i anàlisi de les cinc grans àrees d'especialització: política, economia, societat, cultura i esports.

PART SEGONA

Informació periodística d'especialització en l'àrea de societat.

3.- L'àrea de societat

Concepte i característiques de l'àrea de societat. Anàlisi de l'àrea de societat en diferents mitjans escrits i audiovisuals. Inexistència d'una concepció definida del temari. La informació mosaic versus la construcció i la vertebració coherents dels temes.

Anàlisi de casos concrets.

4.- Els grans temes de l'àrea de societat: l'educació(*)

Anàlisi de la presència de temes educatius en els diferents mitjans (premsa, ràdio i televisió). Tractament de l'educació en els temaris generals i en els temaris d'especialització. Tipologia i anàlisi de textos, gèneres periodístics i fonts d'informació. Els suplementes d'educació en la premsa diària; els programes d'educació en la ràdio i la televisió.

5.- Els grans temes de l'àrea de societat: el periodisme social

Tractament específic de problemes socials: discapacitats, drogoaddició, marginació, tercera edat, interculturalitat (racisme, immagració...). Tipologia i anàlisi de textos, gèneres periodístic i fonts d'informació. Anàlisi de les rutines professionals en el tractament dels problemes socials per part dels mitjans de comunicació; alternatives.

6.- Els grans temes de l'àrea de societat: llei i delictes

Tres eixos vertebrats: justícia, tribunals i presons. Un tema transversal: successos. Anàlisi de les rutines professionals.

Tipologia i anàlisi de textos, gèneres periodístics i fonts d'informació.

7.- Organització de la vida quotidiana

Pluralitat de temes: vida urbana, trànsit, transports, urbanisme.... Un apartat amb futur: el consum. Tipologia i anàlisi de textos, gèneres periodístics i fonts d'informació.

8.- Els altres temes de l'àrea de societat

Comunicació, exèrcit, religions, tradicions.... Diferents exemples d'inclusió i de construcció de subàrees.

9.- Proposta de nous eixos vertebradors de l'àrea de societat

Dos conceptes clau per a vertebrar una nova àrea de societat: a) l'establiment d'eixos configuradors i contextualitzadors de les informacions; i b) transversalitat dels temes que poden ser tractats en eixos diferents d'acord amb la perspectiva general dels temaris i amb el punt de vista de la informació. Aplicacions pràctiques.

BIBLIOGRAFIA BASICA

- BORRAT, H. " El debat entre periodistes i comunicòleg". Annals del periodisme català. 16, núm 6 (gener-juny de 1990).

- DIEZHANDINO, P. "La especialización en los medios impresos: evolución y prespectivas". La prensa ante el cambio de siglo (1988)

- ESTEVE, F. "Los efectos persuasivos de la infomación especializada". Información y persuasión. PAMPLONA 1988

- ESTEVE RAMIREZ, F. ; FERNANDEZ DEL MORAL, J. Fundamentos de la información periodística especializada. (1993).

- FERNANDEZ DEL MORAL. " La información especializada en la C.E.E. Programa del consejo de Europa". Impacto de las nuevas tecnologías en losmedios de comunicación españoles. (1986)

- FAGOAGA, C. "El sistema de fuentes informativas". Revista de ciencia de la información. (1988)

- LOZANO BARTOLOZZI, P. "factores de especialización en la estructura procesal del hecho noticioso". Ponència presentada en el I Simposium de Mitjans Audiovisuales, (Madrid, octubre de 1982)

- RODRIGUEZ JIMENEZ, M. "El lenguaje en los medios especializados y los neologismos ingleses". Fundesco, núm 62.

- VV;AA. Dossier sobre Periodisme Especialitzat de la revista Anàlisi, núm. 15 (1994).

La bibliografia es complementarà amb material específic de

cada subàrea.

PRACTIQUES

Els alumnes han de treballar en tres direccions:

- a) Anàlisi de les àrees actuals de societat (treball en grup);
- b) tria d'una subàrea específica de l'àrea de societat, contrucció d'una agenda d'especialització i redacció de temaris d'especialització (treball individual) i c) construcció i redacció de temaris d'especialització amb propostes alternatives de vertebració de l'àrea (treballs en equip).

AVALUACIO

L'aplicació de la teoria a les pràctiques setmanals i el seguiment d'aquestes pràctiques són indispensables per a aprovar l'assignatura.

(* Encara que el tema de ciencia i noves tecnologies és tracta en els mitjans de comunicació espanyols en l'àrea de societat, hi ha una tendència en el mitjans de comunicació europeus a tractar-lo en l'àrea de cultura. D'acord amb aquest criteri, el periodisme científic es tracta en el programa de Periodisme Especialitzat en Cultura.